

Provinciale Staten van Drenthe
T.a.v. de griffie
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Datum: Assen, 25 januari 2012
Ons kenmerk: DPDir/U-12-30
Betreft: toelichting surseance van betaling

Geacht college,

Hedenmiddag 25 januari heeft de Raad van Toezicht van Drents Plateau surseance van betaling aangevraagd.

Met deze brief willen wij een toelichting geven op onze overwegingen en het proces schetsen dat tot deze pijnlijke beslissing heeft geleid.

1. Voorgeschiedenis Drents plateau

Drents Plateau is in 2001 opgericht door provincie en gemeenten in Drenthe. Doel was in eerste instantie het uitvoeren van overheidstaken op het gebied van erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. Al snel lag de focus ook op marktgericht werken aan losse opdrachten en projecten, wel steeds met overheden als opdrachtgever. Gestart met vijftien voormalige provinciale ambtenaren en welstandsmedewerkers, groeide Drents Plateau uit tot een organisatie van bijna veertig personen met een omzet van boven de drie miljoen euro. Naast vele duizenden adviezen (welstand, archeologie, monumentenzorg) leverde Drents Plateau uiteenlopende spraakmakende producten als de Encyclopedie van Drenthe, provinciale monumentenlijst, erfgoedatlas van Tynaarlo en educatief materiaal voor vele scholen. Grote projecten waar Drents Plateau nu nog steeds bij betrokken is zijn o.a. Geopark de Hondsrug, Atelier Mooi Drenthe en de provinciale agenda voor leegstand & herbestemming van monumentale panden.

2. Bijzondere positie

Vanwege de oorspronkelijke opzet als uitvoeringsorganisatie voor Drentse overheden hebben de oprichters DP een overheidsrechtsvorm meegegeven waarbij de medewerkers de ambtenarenstatus hielden. Hierdoor ontbeert DP de benodigde flexibiliteit om te bewegen in een veranderende markt. Afscheid nemen van medewerkers kan alleen via een tijdrovende procedure langs de bestuursrechter en niet via UWV en/of kantonrechter zoals gebruikelijk bij niet-overheden. Bovendien is DP zogenaamd eigen risicodragers voor WW zodat het ook na uitdiensttreding moet doorbetalen voor voormalige medewerkers. In normale tijden met een beperkte uitstroom is dit een beheersbaar risico, met de huidige achteruitgang van alle onderdelen van DP echter een niet meer te dragen last.

BEZOEKADRES
Stationsstraat 11

POSTADRES
Postbus 117
9400 AC Assen
T (0592) 305 930
F (0592) 305 940
E info@drentsplateau.nl
I www.drentsplateau.nl

3. Financiële problemen

De laatste jaren kwamen de drie belangrijkste pijlers van DP echter steeds meer onder druk te staan. Vanwege de economische omstandigheden, waaronder een ingezakte bouwmarkt, tegenvallende projectopbrengsten en bezuinigingen van de grootste subsidiënt provincie Drenthe bevindt Drents Plateau zich nu in financieel zwaar weer met grote gevolgen voor de organisatie.

Ondertussen heeft de organisatie vanaf 2009 zelf waar mogelijk bezuinigd op kosten en personeelslasten. Zo is het personeelsbestand afgebouwd van bijna 40 tot de huidige grootte van 26 medewerkers.

4. Overleg met provincie en gemeenten

Al in 2008, in reactie op het concept van de provinciale cultuurnota 2009 – 2012, vraagt Drents Plateau aandacht voor de gevolgen van het voorgenomen provinciaal beleid, met name in relatie tot de ambtelijke B3-status van de instelling. Bij brief van 6 juni 2008 formuleert Drents Plateau dit aldus: 'Deze ambtelijke rechtspositie maakt het voor ons echter niet mogelijk om als een marktpartij de gevraagde flexibiliteit met name in het personeelsbeleid te betrachten. Zowel het afstoten als aannemen van medewerkers heeft vergaande financiële gevolgen voor onze stichting.'

In onze brief van 29 augustus 2008 aan GS, met afschrift aan PS, komen wij daar nogmaals op terug: 'Tenslotte, al eerder genoemd, is een noodzakelijke randvoorwaarde dat de provincie in dit hele proces rekening houdt met de bijzondere ambtelijke rechtspositie van Drents Plateau en met ons meedenkt hoe hiermee om te gaan in het hele proces van marktwerking.'

Begin 2009 heeft Drents Plateau in een bestuurlijk overleg over flexibilisering in relatie tot de culturele agenda opnieuw aandacht gevraagd voor de bijzondere rechtspositie. In de cultuurnota worden aan te besteden taken genoemd waarvoor de provincie bij de oprichting medewerkers bij Drents Plateau heeft geplaatst. De gedeputeerde gaf aan op de hoogte te zijn van de financiële gevolgen van deze rechtspositie voor DP en wilde meedenken en – werken aan een oplossing om de gevolgen ervan te verzachten.

In een bestuurlijk overleg van 9 juni 2010 heeft Drents Plateau een notitie ter bespreking voorgelegd waarin concreet, inclusief bedragen, staat wat de gevolgen van ingezet en voorgenomen beleid voor de organisatie zouden zijn tot 2013. Dit werd aldus geformuleerd: 'In dit scenario wordt het budget van DP in een periode van drie jaar meer dan gehalveerd. Het is meer dan waarschijnlijk dat dan een deel van de vaste personele bezetting zal moeten afvloeien, met gevolgen voor de bedrijfsvoering en dienstverlening van DP. Zoals bekend betekent de ambtelijke rechtspositie van DP forse afvloeiingskosten waarvoor een oplossing zal moeten worden gevonden. Bovendien rijst de vraag of het provinciale taakveld van DP niet te kwetsbaar wordt wanneer de omvang te klein wordt. Voor een kwalitatieve, consistente en continue dienstverlening is een zeker volume noodzakelijk. Dit was juist reden waarom destijds door provincie en gemeenten DP met bijbehorende taken in het leven is geroepen. Snijden in deze taken betekent ook kapitaalvernietiging en het is de vraag of de markt dit op kan vangen.' Deze waarschuwing dat de organisatie in forse financiële problemen zou geraken betrof louter uitvoering van het vastgestelde provinciaal beleid. Extra bezuinigingen en onttrekking van taken waren hier nog niet in opgenomen.

Later dat jaar heeft Drents Plateau ook de woordvoerders cultuur van Provinciale Staten bijgepraat over de gevolgen voor Drents Plateau van de voorgenomen maatregelen.

In zijn begroting voor 2011 voorzag Drents Plateau een negatief resultaat van € 213.000. Uit de risicoparagraaf wordt duidelijk dat zelfs dit voorziene tekort nog groter kan uitvallen. De organisatie waarschuwt daarin dat extra bezuinigingen, tegenvallende resultaten op opdrachten en welstand en oplopende uitplaatsingskosten het resultaat nog nadeliger kunnen beïnvloeden. De inflexibiliteit van de B3-status is nadrukkelijk opgenomen in de risicoparagraaf. Eind 2010 heeft de provincie deze begroting ontvangen zonder er op te reageren.

Eind 2010 heeft de Raad van Toezicht, in overleg met de provincie, ook besloten te werken aan een vernieuwde organisatie, kleiner, toekomstbestendig, met een ander risicoprofiel. Vooruitlopend daarop was Drents Plateau al in 2010 gestart met gesprekken met Drentse instellingen en met commerciële organisaties over vergaande vormen van uitwisseling en samenwerking. Ook is een traject in gang gezet om delen van de bedrijfsvoering gezamenlijk met verwante organisaties te organiseren en uit te voeren. Voorts heeft de Raad van Toezicht voorjaar 2011 opdracht verleend aan BMC om tot een toekomstscenario voor de verschillende taken van DP te komen, waarbij geen enkele richting werd uitgesloten.

Halverwege 2011 bleek er al een tekort te zijn van ruim € 200.000, bij ongewijzigd beleid zou dat op kunnen lopen tot het dubbele. Hierover is de gedeputeerde in september geïnformeerd door de directeur en is afgesproken om de dreigende financiële situatie in relatie tot de toekomstscenario's uit het BMC-rapport te bespreken. Het beeld naar buiten toe van een mogelijk bankroet was op dat moment overtrokken maar zorgde wel voor een zichzelf versterkende dynamiek. Om mogelijke liquiditeitsproblemen te voorkomen zijn in november met de provincie afspraken gemaakt voor projectsubsidies met een korte looptijd.

N.a.v. het advies van BMC zijn in het najaar van 2011 indringende gesprekken gestart met de provincie Drenthe en met de vereniging van Drentse gemeenten. Er is door DP op verzoek van de gedeputeerde en de gemeenten een plan van aanpak gemaakt waarin de eigen taken een nieuwe plek zouden vinden en een beperkt aantal mensen zou moeten afvloeien. De inzet van de Raad van Toezicht was om een warme overdacht mogelijk te maken waarbij zoveel mogelijk medewerkers een plek bij een andere instelling konden vinden. De besprekingen die daarop volgden leidden echter tot een slechter resultaat dan in het plan van aanpak was voorzien.

5. Waarom is het niet gelukt?

De Raad van Toezicht heeft provincie en gemeenten aangesproken op hun gevoel van verantwoordelijkheid voor deze groep mensen die deels uit de provinciale organisatie afkomstig is, deels uit een door de gemeenten bestuurde stichting.

Gaandeweg het traject werd ons duidelijk dat de Drentse overheden niet garant willen staan voor een verantwoord sociaal plan. Daarnaast bleek bij de start van het plan van aanpak onze verwachtingen over de herplaatsing van medewerkers te optimistisch. Met alle partijen heeft constructief overleg plaatsgevonden, daar zijn we ook zeer dankbaar voor, maar de uiteindelijke mogelijkheden vielen toch tegen. Ook werden eisen gesteld t.a.v. kosten overhead en risico's, die het beeld steeds ongunstiger maakten. Dat maakte dat steeds meer medewerkers gebruik zouden maken van het sociaal plan zodat de kosten verder opliepen en niet meer te dragen waren voor Drents Plateau.

Het plan van aanpak liep uiteindelijk stuk op de gevraagde garantie voor een sociaal plan voor ca. acht medewerkers. Het risico wanneer de maximale WW-aanspraken gehonoreerd zouden moeten worden, bleek voor de provincie te hoog. Bovendien bleek de provincie andere opvattingen te hebben over de over te dragen taken en de omvang daarvan.

6. Conclusie

De opzet van de Raad van Toezicht om het personeel zo goed mogelijk terecht te laten komen kan niet waargemaakt worden. Gesprekken met provincie en gemeenten hebben onvoldoende garanties opgeleverd voor een verantwoord sociaal plan voor de medewerkers. De Raad van Toezicht heeft moeten constateren dat er teveel personen onder een sociaal plan zouden vallen zodat de kosten niet meer door de organisatie gedragen kunnen worden. Ook de oprichters (provincie en gemeenten) konden onvoldoende garanties geven voor het nakomen van verplichtingen uit dit plan. Omdat de Raad van Toezicht in de nu ontstane situatie geen verantwoorde oplossing ziet de bestaande verplichtingen naar de medewerkers na te komen, rest de Raad van Toezicht niets anders dan surseance van betaling aan te vragen.

De Raad van Toezicht wil benadrukken dat de huidige financiële situatie zodanig is dat de stichting op korte termijn al zijn taken kan uitvoeren en aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit geeft een bewindvoerder de ruimte om te werken aan de herplaatsing van taken en medewerkers.

Wij spreken de hoop uit dat de Drentse overheden volledig zullen meewerken aan een structurele oplossing van bovengeschetst probleem.

Met vriendelijke groet,

Harm Assies,
voorzitter Raad van Toezicht.